

DISCURS INAUGURAL

HONORABLES SENYORS:

SENYORS:

Han passat set anys d'ençà del darrer Congrés de Metges de Llengua Catalana. L'acord de l'Associació era de celebrar un Congrés cada dos anys. El motiu de la llarga interrupció el sabeu tots. Però avui la vida catalana continua, i ha pres nova embranzida. Perquè no és possible aniquilar un poble que té la voluntat de viure, i si una collectivitat ha pres consciència de la seva personalitat política, i així vol perquè coneix, és inútil tot intent de desviar el camí de la història, que és un fluix vivent inexorable, com ho són totes les forces naturals.

Els metges de Catalunya, l'any 1912 decidiren l'organització del seu primer Congrés. L'acord sorgí en l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques per la iniciativa dels doctors Salvat i Espasa i Enric Ribas i Ribas, i l'Acadèmia realitzà aquell Congrés. En ell el seu il·lustre President el Doctor Fargas proposà la constitució de l'Associació General de Metges de Llengua Catalana, i és a cura d'aquesta Associació que els Congressos ulteriors s'han anat realitzant.

Avui podem trobar-nos aplegats altra vegada, companys de la Catalunya estricta, de Mallorca i València, del Rosselló i Provença, del Llenguadoc i de l'Alguer. Som en aquest saló gloriós, on per quatre cents anys es decidiren els destins de Barcelona, que és com dir de tot Catalunya, i veus patriòtiques ressonaren ardides quan perillà la dignitat ciutadana. Aquí s'infantà la història de Catalunya en els anys de màxim esplendor. I avui, plens de respecte i el cor inflammat, venim a reanudar en aquest mateix lloc sagrat les nostres reunions.

Que la present serà rica i eficaç fa esperar-ho l'entusiasme de tots. En cap dels anteriors Congressos — i bé sabeu si el seu èxit havia estat gran; — el nombre de ponències i comunicacions arribava al nombre actual; la col·laboració mai havia estat tan encesa, els desitjos tan vius, les esperances tan plenes. La nostra Associació pren nova activitat i serà en ella que s'ajuntaran la voluntat i la intel·ligència de tots els metges catalans.

La força real dels nostres Congressos ja ha estat provada. Del tercer en sortí el Sindicat de Metges de Catalunya, la influència del qual damunt l'actuació col·lectiva i àdhuc personal dels metges de Catalunya ningú pot desconèixer. Al costat de l'organització sindical cal organitzar l'actuació tècnica. Que no és precisament l'actuació acadèmica, sinó quelcom menys i quelcom més. En l'Associació s'hi han de discutir temes científics, i això és l'objecte primordial dels Congressos: es desenrotllen ponències, són presentades comunicacions, s'assisteix a demostracions pràctiques de mena diferent, es visiten institucions i, així, cada dos anys, els metges de Catalunya poden mostrar-se mútuament el que hagin aconseguit, estimulants-se uns als altres i procurant fer-se dignes de l'hora que viuen i ensenyar al món els resultats del seu treball.

Però, a l'ensens, els Congressos permeten el coneixement personal, sempre tan útil, el canvi d'impressions, sempre fecund, la concreció de relacions, l'aglutinació d'amistats i el gran valor de l'exemple. Són la manera de substituir l'estàtica de l'isolament, cada ú al seu poble, al seu despatx, al seu laboratori, per la dinàmica de la conversa, del proselitisme, de l'excitació al compliment de l'obra que a cada ú li escaigui realitzar.

Sovintejant els Congressos, els metges catalans formaran un cos viu, àgil, conscient i voluntariós. Una personalitat plural superior a una suma amorfa d'individus, un organisme social definit i potent, apte a l'acció i que per això mateix es farà respectar.

El Sindicat es cuidarà de les condicions materials, de la situació del metge dins la societat. L'Associació potser en certs moments interferirà amb el Sindicat amb el que sostindrà les més estretes relacions, però tindrà camp propi i demarcat. Procuri arribar a la importància de les Associacions de Metges en altres terres que ocupen lloc d'honor en la civilització. Veieu com exemple el què passa a Anglaterra i als Estats Units d'Amèrica, sobre tot. Es l'Associació de Metges que atribueix la capacitació, que dóna la llicència per l'exercici professional de la

medicina. Les Universitats ensenyen, i després diu l'Associació si és que l'aspirant, en acabar els seus estudis, es troba o no en condicions d'ésser un metge. Davant d'una Associació general que arrib s a aquest vigor, bona part dels mals de qu  patim quedarien automàticament desvanescuts.

Es necessari avui com mai, metges catalans, que ens coneguem i ens organitzem. Sota pretext de la defensa professional repton insidiosament greus perills que amenacen la dignitat i el benestar de tots. No puc creure que entre vosaltres hi hagi companys que es deixin enlluernar per l'esperança eixorca d'una posició burocr tica, d'una n mina que organitzi la misèria i faci cr nica la inanició. Qui pot fer el seu ideal d'ésser un empleat entre tants, depenent d'un Consell o d'un Director llunyà, desconexedor de les nostres necessitats o de les característiques de la nostra vida, un empleat que haurà perdut tot estímul, perquè haurà ingressat en un cos oficial i veur  com van escorrent-se els anys i ell per tot premi puja en un escalafó, impersonal i ignorat, peça insignificant i desconeguda dins d'una anivelladora m quina administrativa.

El què cal abans de tot és fer-se una personalitat, i ésser respectat per les pròpies obres i pel prestigi que s'hagi guanyat. Res més trist que la indiferenciació, que una humanitat grisa i maquina. L'esclavitut sempre ha estat indiferenciada, l'esclau res més que un número que fa una determinada feina, que menja, dorm i es mor.

Se us dir  que els temps d'avui porten a grans amuntegaments humans, òrgans d'un col s que viu devorant la vida dels individus. Però fins collocant-se des d'aquesta perspectiva, respondrem que una cosa és la massa i altra ben diferent l'organització, que suposa varietat i iniciativa. Es aquella massa amorfa el suport de totes les tiranies, i aquestes arrelen tant més fàcilment en un poble quan menys perfecta la seva constitució social, més gran el seu retràs polític, menys fina la seva sensibilitat ciutadana. Cap sofriment comparable a veure's perdut en la negror del caos; el Dant ja en parlava. La vida és precisament especificació i la mort, el retorn a la uniformitat. Una reunió d'homes en la qual els individus representin alguna cosa, una varietat, una personalitat, una seriació, una jerarquia, serà quelcom d'orgànic, vital; una organització diferenciada i relacionada, especialització i col laboraci , individualització i síntesi.

Esperits forts objectaran, segur, que aix   s romàntic, dinov  i rerassagat. Però més antigues són les tiranies i l'abjecció. Da-

vant l'onada reaccionària que nega una bona part del món actual, sols la flor de la civilització, que ha fet consubstancial amb el seu esperit, aquesta gran victòria humana que és la llibertat, conservarà l'honor de l'espècie. I les aigües tornaran a nivell, passarà aquesta hora trista i fugaç com tantes altres en la història, i la humanitat sentirà un dia la vergonya d'aquests deliquis cerebrals que intenten justificar tots els absolutismes.

No us venguéssiu, no, la vostra magnífica independència per una classificació administrativa que us faria uns instruments desgraciats d'aquest monstre acèfal dels temps moderns que és l'organització de l'Estat, hipertròfic i omnipotent. Perill que porta així mateix en el seu sí el de la descatalanització, que pot ésser ràpida, dels metges de Catalunya.

Contra d'això devem defensar-nos, marcant agudament la nostra personalitat catalana. Davant del fet, de la forta realitat, de la coessió i la vida de les nostres institucions, hauria d'ésser molt gran el poder dels adversaris perquè poguessin destruir-les. Treballem i diferenciem-nos. Cosa que no exclourà mai la cordialitat, la fraternitat amb els companys d'Espanya i de tot el món, perquè mai no s'ha de confondre l'amistat i l'afecte amb la renúncia de les pròpies conviccions i la insatisfacció de les necessitats.

Qui el podria negar el fet de la diferència? No pretenem tenir qualitats que ens enlairin per damunt dels altres, perquè coneixem bé els nostres defectes, que són nombrosos i difícils de vèncer. Aspirem a definir-nos més cada dia. I ho volem per manament racial, i també ho volem per conveniència: perquè ens ve imposat per la sang, i al mateix temps perquè la raó ens diu que ens serà útil. Perquè, amics, són sempre les formes més resistents i ufanes aquelles més adequades, les que millor responguin a les condicions pròpies i ambientals.

Ningú no serà tan ignorant que pensi que Medicina Catalana és una denominació arbitrària, ni podrà dir ningú que els entusiasmes de l'hora portessin, en iniciar-se els nostres Congressos, a una organització de reunions artificioses. Fou una imposició de la vida mateixa. En retrobar-se la consciència catalana, se'n aparegué la continuïtat de la nostra història, salvant els quatre cents anys de decadència. Llavors els metges — estament despert i sensible — plasmen, naturalment, les seves formes col-

lectives, constitueixen les seves societats d'acord amb el sentiment, neixen els nostres congressos i cerquen llurs antecessors il·lustres, que pensaren o escrigueren en català o definiren amb caràcters propis una medicina catalana.

En les dissertacions inaugurals de Congressos anteriors — sobretot pels Presidents del segon i tercer, els doctors Joan Freixes i Freixes, i Josep Maria Roca — foren recordats els noms més sobresortints dins de la història de la nostra medicina. Avui tenim una bibliografia suficient, i precisa per informar-nos bé sobre la qüestió. Fóra potser el moment d'iniciar l'estudi sistemàtic de la Medicina a Catalunya. Citarem els treballs del propi Roca sobre la medicina catalana en el temps dels reis Martí i Joan II sobre les ordinacions de l'Hospital de la Sta. Creu, les recerques d'Olaguer Miró referents principalment al cèlebre Receptari de Manresa, la contribució extensíssima de Lluís Comenge, la Història de les Ciències Naturals a Catalunya per Font i Saguer, el magnífic recull de Documents sobre la Cultura Mitgeval Catalana, de Rubió i Lluch publicats per cura de l'Institut d'Estudis Catalans, la recerca pacient que sembla disposat a publicar aviat Jamieson B. Hurry sobre Jacme d'Agramunt i tants altres. Pensem que en els nostres Arxius, de la Corona d'Aragó, Municipal, de la Biblioteca Universitària, de la Reial Acadèmia de Medicina, hi ha d'haver dades de gran valor, i arribarem a la conclusió de què, bastir la història de la Medicina de Catalunya és una obra que ha arribat al punt necessari de maduresa, i que s'hagi fet ja urgent.

Amb els elements esmentats em fóra fàcil establir ara una llista nombrosa de metges de reis, de professors, d'autors, de pràctics, d'estudiants, que es distingiren. Em sembla oportú recordar només uns noms excepcionals i les circumstàncies que donaren especial relleu a la medicina en els anys de màxim esplendor de Catalunya, de la gran Confederació, els Estats Units de Catalunya, com diu Rubió i Lluch, en els segles XIII i XIV.

Hi ha un nom que ho omple tot: Arnau de Vilanova. Possiblement deixeble de la Universitat de París, i havent il·lustrat la de Montpeller, com Lull — així com Fra Eximeniç i Sabunde il·lustraren la de Tolosa — excelleix en la medicina i en l'alquímia. Es metge de Pere III i de Jaume II, que li fan importants donatius "propter multa servitia quæ recipimus et recipere speramus". L'infant Alfons — que serà més tard Alfons III — li regala el castell d'Ollers en el Barberà (1285), Jaume II li

concedeix la gabela de la sal de Burriana, i constantment el protegeix. Com una de les moltes incidències que es succeeixen pel seu intent tossut de reforma religiosa,  s detingut per la Cúria Romana en 1304, i Jaume II aconsegueix que sigui deslliurat, cosa que no és obstacle a qu  sis anys més tard compromet  el rei afirmant que aquest i el seu germà dubten de la inspiració divina dels Evangelis. Jaume II és sincera davant de Climent V. Mes  s tant el prestigi d'Arnau com a metge, que mor aquest precisament en ocasió d'anar a Roma cridat pel Sant Pare, i malalt Climent V, demana per una enc lica i baix pena d'excomunió que li sigui buscat i enviat el llibre "Pr ctica de la Medicina".

Es veu clara amb tot aix  l'altíssima posició social i l'extraordinària influència d'Arnau. En els seus escrits — obra del seu temps —, hi ha molta hipòtesi i molta fantasia, però eobre tot és un home que avui en diríem experimental. Se'l considera descobridor dels àcids nítric, clorh dic i sulfúric, de l'alcohol i les tintures alcohòliques, de la destil ci ; conegu  el bismut i l'em tic, els efectes del carbó mal enc s, i escriu tractats de medicina i química en gran nombre, al mateix temps que dissertacions teològiques. Es preocupa de les epidèmies que tants estralls causaren en aquell temps. Arnau de Vilanova  s la gran figura de la Medicina Catalana, encara que no especialitzi les seves activitats com és propi dels homes de la seva època. Juntament amb Lull i per primera vegada, escriu matèries de ciència en català. Gairebé un segle més tard els seguir  per aquest camí Francesc Eximeni .

Ramon Lull, contemporani, comparteix amb Arnau de Vilanova la representació del saber i també de la medicina d'aquell temps d'or. La posició de Lull  s més enciclopèdica, m s extensa, i per aix  mateix potser menys intensa. Lull personalitza la cultura del trànsit de la XIII a la XIV centúria. Tracta de ciència en general i dels seus mètodes, en alguna de les seves obres innumerables (particularment en la "Ars Magna" i el "Arbor Scienti "), i s'ocupa també de medicina: "Llibre de la febre", "De la salut i de les malalties", "Mètode d'aplicar la l gica nova a la Medicina", "Art de curar", "Medicina te rica i pr ctica". Tothom sab la profunda agitació de la vida i les desventures de Ramon Lull.

Es el Doctor il·luminat. La seva muller, Blanca Picany, demana que sigui nomenat un administrador i curador del marit qui "est in tantum factus contemplativus quod circa adminis-

trationem bonorum suorum temporalium non intendet". En 1275  s nomenat administrador el pare Pere Galcerán. No sembla Lull haver arribat en vida a igual preponderància que Arnau de Vilanova. Ofereix a Jaume II (1307) el Llibre de Proverbis que considera útil per l'educació dels Infants, i demana la protecció reial, "pauper sum, non dimitis servum tuum, domine". El rei li atorga una pens  vitalícia sobre les rendes de la vegueria de Barcelona. I més tard, durant la seva miss  i captiveri a Tunis, diferents persones reials s'interessen per la sort de Lull.

Com a Arnau de Vilanova — i potser amb més empenta encara — interessen a Lull les qüestions teològiques, vorejant sovint l'heretgia. Els llibres de Lull són violentment discutits des del punt de vista dogmàtic, després de la seva mort, sota Gregori XI. El rei Joan I fa recollir totes les obres, per la intervenció de l'inquisidor de Girona, Nicolau Eymerich, i no és sinó fins a darrers del segle, després d'una lluita en la qual hi prenen part els Sants Pares, els reis i les ciutats de Barcelona, Saragossa i València, que els llibres són declarats ortodoxes.

En acabar-se el mateix segle, Francesc Eximeni  composa una veritable enciclopèdia en què s'hi tracten també qüestions mèdiques. Fra Eximeni , un altre savi que escriu en català, també sembla haver influït molt en el seu temps. Pere IV demana repetidament al duc d'Anjou i al comte d'Armagnac que recomanin Eximeni  al canceller de la Universitat de Tolosa per a què pugui graduar-se Mestre en Sacra Teologia (1373); pel viatge el pensiona la pròpia reina Elionor, i la Infanta també el recomana. L'Infant Joan — que serà després Joan I — nomena Eximeni  el seu confessor, i el Consell de la Ciutat de València repetides vegades ajuda a Eximeni , pagant-li viatges d'inspecció a monestirs, fent-li comprar llibres, regalant-li vestits o diners en espècie, etc. Eximeni , com Lull i Arnau de Vilanova, escriu indiferentment en català o llatí, i forma una de les figures de més relleu en la història de la nostra ciència.

En aquests segles XIII i XIV en què és més destacada la personalitat política de Catalunya, la cultura pren volada i triomfa la llengua del poble, enfront del llatí, el domini intel lectual del qual era vastíssim. Poc a poc va invadint des de la literatura popular, les bones lletres, la ciència, la religió i la diplomàcia, arribant a ésser, en el segle XIV, una de les més extenses en les costes mediterrànies. Primer se'l nomena roman  o llengua romana o llengua materna; després catalanesc, i ja a mitjans del segle XIV, català o llengua catalana.

En català escriuen els poetes, els literats i els savis, i al català són traduïdes obres immortals. Es admirable, diu Rubió i Lluch, la riquesa de la incorporació dels tresors espirituals de la humanitat realitzada pels nostres reis i els nostres escriptors. La llengua catalana, sobre tot havent compte de l'exig  tat del seu terreny d'expansió, fou una de les que més s'afany  a l'Edat Mitjana en fer-se mestressa de la ciència europea. Obres eixides a França, a Provença, Itàlia, Castella i àdhuc a regions més apartades no trigaren gaire a ésser portades al nostre bell català. Del llatí, de l'ar big i fins de l'hebr ic ens incorpor rem aix  mateix moltes producci ns. Sovint ens aven  rem en aquesta tasca a altres nacions més fortes i preparades.

Es aquell període en qu  es crearen les Universitats a Europa. La principal, entre totes, la de París, fogar del saber del món occidental, nomenada mare de totes les altres. En 1300 Jaume II instituí l'Estudi general de Lleida d'acord amb Bonifaci VIII. Aquest Estudi, millor diríem Universitat, fou afavorit amb els mateixos privilegis que s'havien atorgat a Tolosa en 1229. Ben aviat preng  molta importància i esdevingué la Universitat nacional de Catalunya.

En ella s'hi estudia la medicina, i els noms d'alguns dels seus catedràtics han arribat fins nosaltres, Guillem de Beziers, Pere Gavet, Pere Colom, Ramon Querol, Ramon Falga  i sobre tot Jacme d'Agramunt, qui escrig  un tractat molt important sobre la gl nola, malaltia terrible en aquells temps i que devastava Catalunya com altres terres d'Europa i Asia. Es sabut i ho recorda el doctor Freixes en el discurs inaugural abans citat, que, pel prestigi guanyat pels Estudis de Medicina de Lleida, Joan I els concedí el privilegi d'*anatomisar* els cadàvers dels condemnats a mort. Per altra banda, el rei Pere IV atorga als doctors, llicenciats i aprovats de l'Estudi de Lleida, els drets a formar un Collegi amb les mateixes prerrogatives que els de Montpeller.

La Universitat de Lleida arrib  a ésser considerada com una de les primeres d'Europa. Eximeni  enumera les més importants en aquesta forma: París, Oxford, Cambridge, Tolosa, Perusa, Bolonya, Montpeller, Lleida i Salamanca.

En 1530  s fundat l'Estudi General de Perpinyà, i en 1354 el d'Osca, però passen molts anys abans d'at nyer la butlla papal que ha de convalidar la seva institució. El rei Martí en 1398 proposa als Consellers de Barcelona, d'instituir uns Estudis Generals a semblança dels de Lleida, i els Consellers rebutjen, no perquè atenguin a la reclamació dels Pahers de Lleida que re-

clamen a conseqüència dels privilegis procedents de Jaume II, sinó perquè no volen acceptar les condicions especials dels universitaris "amb més drets que deures, i molts d'aquells incompatibles amb les lleis que regeixen Barcelona". En la Seu i Convent de Pares Predicadors s'hi llegien llicències de Gramàtica, Lògica, Dret Canònic i Civil, Filosofia, i així mateix Medicina. Una nova proposició del rei, deu anys més tard és també refusada i així, no podent fundar el rei Martí un Estudi General amb totes les Facultats, reorganitza i perfecciona l'Estudi de Medicina, estatuint que en ell es puguin donar graus, que li siguin entregats cada any dos cadàvers de penjats que no siguin de Barcelona, que els professors i estudiants tinguin les mateixes prerrogatives que els dels Estudis de Montpeller, ordenant que "tots els que componen l'Estudi de Medicina, presents i futurs, i llurs mullers, fills i familiars, que tinguin o puguin tenir, romanen baix la seva protecció, especial custòdia, guiatge i comanda, preservant-los de tota ofensa, injúria i violència". Són mestres de l'Estudi Francesc de Granollachs, G. de Miralles, Pere Paul, Antoni Ricart, Gabriel Quintana, Pere Coll i Tomàs Marquet.

Es en el temps del rei Martí que es funda així mateix l'Hospital de la Santa Creu, l'Hospital que gairebé per cinc segles ha estat de fet l'únic de Barcelona, tot i l'expansió insospitada de la ciutat. La història de la iniciativa, com en 15 de març de 1401 es reuniren en la Sala del Trentenari d'aquest Palau Municipal els Concellers Ramon Savall, Ferrer de Marimón, Antoni Bussot, Miquel Roure i Lluís de Gualbes, "els Prohoms elegits i altres" davant del notari públic i escrivà en Bonanant Gil i com al mateix temps en la Cambra Major del Palau Episcopal s'hi reuniren el senyor Bisbe i els capitulars Guillem de Fonts, degà, Dr. Francesc Castanyer, Bartomeu Gomis, Antón de Fornells i altres davant del mateix notari, com les dues comissions discutiren la millor manera de refondre els hospitals de Barcelona en un sol i essent acordada l'erecció del de la Santa Creu, per l'edificació del qual el rei cedí els materials, pedra i sorra, que s'havien reunit a la platja per a bastir un palau vora la mar; tota aquesta història és ben coneguda.

La medicina catalana té una tradició que segueix les lleis de la història. En produir-se la decadència política per l'extinció de la dinastia, tota la vida va esllanguint; Catalunya perd progressivament la seva personalitat inicial i la medicina, com les altres modalitats de la cultura, es fa tributària de la medicina

forastera i encara sense gaire interès. El renaixement no compta per nosaltres. El segle XVI, gran renovador, moment feliç en què l'home s'acostuma pels nous mètodes a contemplar i estudiar la realitat, en què apren a veure el món tal com és, en què, de fet, es constitueix la ciència moderna, passa en va per Catalunya. Es poden citar uns noms distingits: Geroni de Merola, de Balaguer, que fa notar ja la unitat orgànica, l'anatòmic Montanya de Montserrat, el fisiòleg Morera, de Vic, els Gabriel Miró, el doctíssim Bruguera, els Roca de Girona. Caxanes de Barcelona, Antoni Aguilera de la Junquera, Antoni Laporta que fou degà de Montpeller. Són metges que obtingueren una merescuda celebritat, però que no deixaren empremta en el progrés científic.

El segle XVII és més eixorc encara. Citarem també a Joan Francisco Rosell de Barcelona, catedràtic, autor d'un tractat galènic en sis llibres, Llorenç Romeu de Tortosa, Joan Alòs, també catedràtic de Barcelona, gran defensor d'Harvey i propugnador de la doctrina de la circulació de la sang "De cordi hominis. Disquisitio physiologica-anatomica" (1694), Jascinto Andreu de Hostalric, catedràtic així mateix, Fèlix Osona...

Sols a partir de la segona meitat del XVIII, quan sota la impulsió de Carles III, es renova tota la vida espanyola, Catalunya es commou, i d'igual manera que es manifesta l'activitat econòmica que culmina en l'actuació de la Junta de Comerç, també la medicina mostra un clar progrés. Es el temps en què Pere Virgili aconsegueix la creació del Col·legi de Medicina, restauració del fundat pel rei Martí que s'havia extingit; i és també el temps en què uns metges entusiastes obtenen, després de vèncer nombroses dificultats, constituir la Real Acadèmia de Medicina. Les ciències d'observació floreixen, i sembla que la nostra medicina prendrà el camí del progrés universal. Anatòmics com Gimbernat, Bonells i Lacaba, químics com Carbonell i Bravo, homes de coneixements enciclopèdics com Salvà i Campillo, filantrops com Piguillem, metges com Piquer Masdevall de Figueres, Francisco Suñer de Roses, i molts més encara, són exemples que cal recordar.

Sí. La medicina catalana té història pròpia. Heus aquí un caràcter diferencial suficient! No és que nosaltres ens girem als temps passats buscant en ells la llei pels nostres dies. Cada hora té la seva inquietud. Però és evident també que l'avui procedeix

de l'ahir i condiciona el demà, perquè la vida és una trajectòria. Ens convé, doncs, conèixer els punts determinants d'aquesta línia, i és per això que la història és alligadora.

La història ens diu que existeix una medicina catalana amb fesomia pròpia, i cada un de nosaltres sent bé com això és cert. Esforcem-nos tots en fer, doncs, la nostra medicina del present. I remarcuem una altra vegada el fet de què la cultura segueix la sort dels pobles, però que així mateix moltes vegades és l'índex de moviments que s'incuben en la pregonesa de l'ànima, encara no feta conscient. Per això l'aparició d'aquesta consciència en les col·lectivitats, s'acompanyava sempre d'una renovació cultural.

Els temps ens són propicis. Però ens cal demostrar al món l'existència d'una medicina catalana amb propi contingut i tot treball serà poc per tal de recuperar el camí perdut en els anys d'indiferenciació i d'absorció.

I que ningú es consideri vexat per aquests propòsits. El reconeixement d'una personalitat no vol dir rebaixament de ningú. És el coneixement i la voluntat d'existència el que ha de regular naturalment les normes polítiques dels pobles. Que tan sagrada és la llibertat col·lectiva com la individual, i tant s'ha de respectar el disseny racial com la dignitat de la persona. El principi de l'autodeterminació consagra la llibertat de les agrupacions naturals dels homes.

Doncs bé; som metges catalans i així volem definir-nos. Perquè ens ho mana la història, perquè ho portem en la nostra sang i perquè ho sabem! I amb la nostra voluntat podrem portar a un alt nivell la medicina de Catalunya.

Quin mal hi ha en això? Qui podrà veure amb recel els nostres esforços? Quina família s'entristeix per la prosperitat i la personalitat ben forta dels diferents individus que la formen? Espanya és la primerament interessada en una Catalunya rica i plena, aquesta Catalunya que tots somniem i per la qual voldríem retrobar l'antic prestigi i el radiant esplendor.

I poc més. No sabria acabar sense dir el nostre enyor. Dels cinc Presidents que em precediren, dos són morts. S'han dit moltes paraules, i encara són poques! en llaor del que fou el primer, el doctor Miquel Fargas. No hagués pogut callar aquest record, per tots tan venerat. Per altra part, el senyor Secretari ha evocat els morts caríssims, els esperits nobles que ens han deixat en els anys que travessàvem el desert. L'illustre mestre, que és el doctor Joan Freixes, ens parlarà, com ell sab fer-ho,

del més representatiu entre aquests morts, del doctor Josep Roca i Heras. La Junta organitzadora del Congrès ha cregut que honorava degudament la memòria de l'antic President, encarregant la seva necrologia a l'home digne del més cordial homenatge de tots els metges catalans, que tant han après amb ell. No havia d'acabar sense que aquests dos noms, tan volguts, sonessin entrellaçats en acabar aquestes paraules inicials.

A tots els presents la nostra gratitut, a les dignes autoritats aquí presents o representades, a les delegacions de corporacions populars o científiques, a tots. I de manera particular que consti el nostre reconeixement a l'Ajuntament de Barcelona, que ens ha rebut en la seva noble casa, plena de suggestions que ens fan batre el cor d'emoció. A les Diputacions catalanes, començant per la de Barcelona que generosament i noble ens han volgut ajudar en la tasca de restaurar els nostres Congressos. Mercès a tots els que s'han volgut interessar pel millor èxit de la present reunió.

I esperem que reemprès avui el camí, ja mai més no es trobarà tancat. Serà l'entusiasme dels metges catalans que farà florir esplendorosa la nostra medicina. Per això, res com el conreu abnegat de la ciència, com l'actuació professional més escrupulosa, com constituir un estament que per les seves virtuts es faci respectar. Es pel nostre treball sobre tot que serem patriotes. Perquè si el saber és una fruïció, el saber és també la força. Per la ciència sobre tot, metges catalans, aconseguirem els nostres ideals, i de l'obra nostra en sabrà bé Catalunya. "Ipsa scientia potestas est". Potestat no moridora!